

# Musíme zlepšit podporu mladých kolegů, říká rostlinný genetik David Kopecký

20.1.2025 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

**Rostlinný genetik David Kopecký je odborníkem ve výzkumu dědičné informace rostlin. Zabývá se především studiem mezidruhových kříženců trav a obilovin, důraz klade na genetiku a šlechtění hybridů. V Ústavu experimentální botaniky AV ČR vede výzkumnou skupinu, která se zaměřuje na mezidruhovou hybridizaci. V asociaci EUCARPIA nyní zastává funkci President Designate, koordinuje tak spolupráci mezi jejími jedenácti sekcemi a vědecké strategie.**

„Každý český kolega zapojený do vedení jakékoli renomované nadnárodní asociace zvyšuje prestiž české vědy. Usnadňuje to totiž zapojení českých pracovišť do mezinárodních projektů a užší spolupráci se zahraničními týmy,“ zdůrazňuje David Kopecký. Čím chce do organizace přilákat vědecké talenty?

**Jaký máte pocit z toho, že jste se stal prvním Čechem ve vedení asociace?**

Beru to jako ocenění práce své a kolegů, bez nich by mi moje práce nedávala smysl a nebavila by mě.

**Jak dlouho už v organizaci působíte?**

První konference organizované pod hlavičkou asociace EUCARPIA jsem se zúčastnil v roce 2009, v roce 2019 jsem se stal vedoucím sekce píce.

**Jaká je situace v Česku a širěji v Evropě ve šlechtění rostlin?**

Obor šlechtění se v Evropě včetně České republiky neuvěřitelně rozvíjí. Šlechtitelé se nebojí využívat nástroje, postupy a znalosti získané základním a aplikovaným výzkumem včetně nejmodernějších metod genotypování a fenotypování. Možné je to díky různým národním platformám, které podporují spolupráci šlechtitelů a výzkumníků. Udělalo mi velkou radost, že založení podobné platformy v České republice podpořila v těchto dnech vláda.

**Jakým směrem by se měla EUCARPIA rozvíjet?**

Hlavní cíl asociace se od jejího založení nezměnil. Je jím sbližování šlechtitelů a výzkumníků, podpora jejich spolupráce, umožnění setkání a výměny poznatků. Zlepšit je třeba podporu mladých kolegů, medializaci a diskuzi nad potřebami šlechtitelů a výzkumníků. Změna klimatu rovněž klade nové nároky na šlechtění, čemuž se musíme přizpůsobit. Máme prostor na založení nových sekcí – chybí nám například sekce pro biotechnologie.

**Pomůže vaše funkce také české vědě a její prestiži?**

Každý český kolega zapojený do vedení jakékoli renomované nadnárodní asociace zvyšuje prestiž české vědy. Usnadňuje to totiž zapojení českých pracovišť do mezinárodních projektů a užší spolupráci se zahraničními týmy. V asociaci je zvykem, že členové prezidia pořádají na konci svého volebního období generální kongres. V České republice bychom tak měli tuto prestižní akci uspořádat v roce 2032.

**Podle svých slov chcete do organizace více zapojit mladé vědce. Jakým způsobem?**

V poslední době registrujeme generační obměnu. Silná poválečná generace odchází do penze a je potřeba ji nahradit mladými kolegy. Měli bychom jim naši asociaci více představit a nabídnout jim v ní důstojnou roli, podporovat je formou cestovních grantů či stipendií a zapojovat je do organizace konferencí a do činností jednotlivých pracovních skupin.

### **Jak byste zhodnotil obecně situaci mladých vědců v Česku?**

Na tuto otázku se mi neodpovídá snadno. Situace má k optimu daleko. Troufám si tvrdit, že drtivá většina mladých kolegů, alespoň z Akademie věd, má jednoroční pracovní smlouvy a značnou nejistotu ohledně dalšího působení. Podpora aplikovaného, ale především základního výzkumu je naprosto nedostatečná. Institucionální financování jednotlivých pracovišť je často na hranici třiceti procent. Ostatní prostředky si musejí výzkumníci vysoutěžit, což není jednoduché ani pro renomované týmy – úspěšnost v jediné agentuře podporující základní výzkum, Grantové agentuře ČR, je kolem 14–18 procent!

### **Co by mohla zlepšit Akademie věd ve vztahu k mladým badatelům?**

Rada je jednoduchá, i když připouštím, že její realizace bude komplikovanější: Akademie musí spolupracovat s politiky na zvýšení dotace na vědu a výzkum tak, aby se zvýšil podíl institucionálního financování. Významně by to přispělo ke stabilitě systému a podpoře mladé generace, bez níž se v budoucnu neobejdeme. Doporučil bych také znovuzavedení juniorských grantů Grantové agentury ČR bez nutnosti vyjet na dva roky do zahraničí.

### **Co dalšího by české vědě prospělo?**

Významně snížit byrokracii, která nás každodenně ubíjí. Množství času stráveného papírováním se neuvěřitelně zvýšilo a nemyslím si, že by to jakkoli pozvedlo kvalitu české vědy. Přesto je ale práce výzkumníka nesmírně zajímavá a nikdy bych ji neměnil.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Musime-zlepsit-podporu-mladych-kolegu-rika-rostlinny-genetik-David-Kopecky-00001>